

SOTSIAALMINISTEERIUM

Hoolekandepoliitika eesmärgid ja tegevused lähiaastatel

Häli Tarum

Hoolekande osakonna juhataja
Sotsiaalministeerium

5.03.2018

Hoolekandepoliitika kujundamise eesmärgid

1. **Jätkusuutliku riigimeetmete süsteemi loomine.**
2. **Kohalike omavalitsuste võimestamine ja jõustamine sotsiaalhoolekande pakumises. Teenuste kvaliteedi edendamine.**
3. **Sotsiaalhoolekandeliste teenuste pakujate ringi laiendamine – erasektori investeringute ja vabaühenduste kaasamine.**
4. **Hoolduskoormuse ennetamine, vähendamine ja mitteformaalsete hooldajate tööturul osalemise toetamine.**
5. **Sotsiaal ja tervise valdkonna poliitikate integreerimine -
- ühtse pikaajalise hoolduse raamistiku loomine.**

EESMÄRK: jätkusuutlikud riigimeetmed

1. ERF – erihoolekandeaasutuste reorganiseerimine, I ja II voor
2. SHS muudatus – erihoolekandeteenuse vajaduse hindamine SKAle
3. Rehabilitatsiooniteenuste hinnad
4. Abivahendite süsteemi korrastus

EESMÄRK: KOV tasandi võimestamine

ESF ja ERF meetmed:

- **Kodude kohandamised ja abivahendialane nõustamine (SKA): 2018a I kv – 10 mln eurot toetusteks**
- **Integreeritud teenuste osutamine toimetulekuraskustes inimestele 2016-2018a (SKA)**
- **II avatud taotlusvoor: KOV teenuste (koduteenuse, tugiisikuteenuse, isikliku abistaja teenuse, päevahoiuteenuse ja intervallhooldusteenuse) arendamine ja osutamine: 2018a I kvartal – 7 mln eurot toetusteks**
- **III avatud taotlusvoor: KOV teenuste arendamine ja osutamine: 2019a - 5 mln eurot toetuseks**
- **Sotsiaaltranspordi arendamine KOVides läbi ÜTKde: 2018-2019a**
- **EL toiduabi programm**

EESMÄRK: Teenuste kvaliteet

- Üldhooldusteenuse kvaliteet tähelepanu all: tegevusluba, Tervise- ja Raviameti tegevus, SKA järelevalve
- Koolitused KOV sotsiaaltöötajatele õiguslase teadlikkuse tõstmiseks, sh „Ülalpidamiskohustuse õigusselguse analüüs“ – juhendmaterjal põlvnemisest tuleneva ülalpidamiskohutuse välja selgitamiseks: [2018a I poolaasta](#)

Teenuste kvaliteet

- Teenuste planeerimise ja arendamise koolitused KOV sotsiaalvaldkonna spetsialistidele: 2018 I poolaasta
- Võlanõustamise täiendkoolitus KOV sotsiaaltöötajatele: 2018a II ja III kvartal
- Supervisiooniteenus sotsiaaltöötajatele: 2018-2019a

EESMÄRK: teenusepakkujate ringi laiendamine

- **Innovaatiliste teenuse välja töötamine ja arendamine hoolekandevaldkonnas. Väiketaotlusvoor esmase idee edasi arendamiseks 2018a mai, põhitaotlusvoor uudse toote/teenuse piloteerimiseks 2018 sügis.**
- **Vabaühenduste, kohalike omavalitsuste ja sotsiaalteenuste osutajate koostöö arendamine: 2018a I kv**

EESMÄRK: Hoolduskoormuse vähendamine/leevendamine

- **Hoolduskoormuse vähendamise rakkerühm ja poliitikasuunised valitsuskabinetis 2017a detsembris – kuidas minna edasi pikaajalise hoolduse korraldusega?**
- SoMil tuli esitada valitsusele 2017a **ettepanekud/esmased abinõud**, kuidas hoolduskoormuse vähendamise probleemiga edasi liikuda
- Ettepanekute alus: rakkerühma soovitused ja keskendumine kohtadele, kus probleem kõige pakilisem.

Hoolduskoormuse vähendamise esmased abinõud

- 1) Uus teenus uuele sihtrühmale: **päeva- ja nädalahoiu teenus** intellektihäirega täisealistele inimestele;
- 2) Kohandatud teenusekohad **dementsuse diagnoosiga eakatele** ja dementsuse alase **kompetentsi tõstmine**;
- 3) Sotsiaal- ja tervisesektori vahelise **hoolduse koordineerimissüsteemi** piloteerimine;
- 4) **5 lisa puhkepäevad** sügava puudega inimese töötavale pereliikmele.

Dementsuse diagnoosiga eakad

- **Dementsuse kompetentsikeskus 2018a.** Keskuse eesmärgiks koordineerida valdkonna võrgustikutööd, koondada tõenduspõhiseid meetodikaid, häid praktikaid ja ekspertiisi, töötada välja koolitusmaterjale ja viia läbi koolitusi, arendada tugiteenuseid.
- **Sihtrühm:** teenuseosutajad, KOVid, lähedased, üldsus
- Kompetentsikeskus nõustab teenuseosutajaid sobivate töövõtete kasutusele võtmisel, füüsilise keskkonna kohandamisel, teenuste arendamisel ja käivitamisel ning keerulisemate juhtumite lahendamisel.
- Toetused üldhooldekodudele **ruumide kohandamiseks dementsetele sobivaks. 1,2mln 2018-2019a**

Hoolduse koordineerimise süsteem

- **Sotsiaal- ja tervisevaldkonna vaheline teenustel liikumise koordineerimine on puudulik.**
- Puudub hoolduse korraldamisel, teenuste vajaduste hindamisel ja pakkimisel **inimese terviklikest vajadustest lähtuv lähenemine**, st inimese vajadusi ei hinnata komplekselt.
- Mudeli väljatöötamine ja piloteerimine **2018-2019**
- Pilootprojekt: inimkeskse ja koordineeritud hoolduskorralduse loomine **suure ja keerulise hooldusvajadusega inimestele.**

Hoolduse koordineerimise süsteem

- Hoolduskoordinaator (HK) – perearstid ja sotsiaaltöötajad saavad suunata
- HK - sotsiaaltöötaja või õenduse baasharidusega **esmatasandi töötaja**, kes on saanud pikaajalise hoolduse alase täiendkoolituse
- **HK-l ligipääs:** tervishoiu kui ka sotsiaalteenuste infosüsteemidele, ligipääs STARile ning InterRAI hindamisele.
- HK: koondab kokku inimese vajaduste **seniste hindamiste tulemused**, viib ise (vajadusel) läbi **InterRAI hindamise**, organiseerib vajalikud lisahindamised ja koostab hindamistulemuste alusel inimesele individuaalse **hooldus- ja raviplaani** arvestades varasemalt koostatud plaane.

Mis edasi?

- Suurim väljakutse hoolekandepoliitikas: jätkusuutlik **pikaajalise hoolduse süsteem**
- Pikaajaline (sh sotsiaal ja tervis) on hooldus inimestele, kes vajavad igapäevaelu korraldamisel abi pikema aja jooksul, kuna nende füüsilised või vaimsed võimed või töövõime on vähenenud.
- Pikaajalise hoolduse sihtrühmad: puudega lapsed, tööealised puudega inimesed ja hooldusvajadusega eakad.
- Raamistiku loomine: õiguslikud alused ja osapoolte vastutus ning ühtsed juhised ja raamistikud teenuse vajaduse hindamiseks. Teenuste kättesaadavus ja kvaliteet! **Vabariigi Valituses Tegevusprogramm 2018 november**

Pikaajalise hoolduse korralduse raaamistik

- Luua terviklik pikaajalise hoolduse süsteem, tagada hooldusvajadusega inimestele ühtlase kättesaadavuse ja kvaliteediga **integreeritud teenused ning inimesekeskne hoolduse korraldus**. Pereliikmete ja lähedaste hoolduskoormuse leevendamiseks tuleb pakkuda **omasteholdajatele suuremat tuge, kaasates sellesse vabatahtlikke ja kogukonda**.
- Reformi ambitsioon ning avaliku sektori rahastamise maht sõltub **ühiskondlikest valikutest ja poliitilistest otsustest**
- Pikaajalise hoolduse korralduses muudatuste tegemine peab olema süsteemne – **tegeleda tuleb kõigi poliitikasuuniste valdkondadega**
- Vajalik on “omanik”, valdkondadeülene juhtimine ning koostöö

Aitäh!

Häli Tarum
hali.tarum@sm.ee